

Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21301>

Özet

Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i, Ülkü Koçak-Delen taraf?ndan 2003 y?l?nda Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu çal??ma, Erken Ergenlik dönemindeki bireylerin Ba?lanma stillerini ve kalitelerini ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in temel amac?, bu kritik geli?im döneminde ebeveynlere, akranlara veya genel ili?kilere yönelik geli?tirilen ba?lanma örüntülerinin psikometrik olarak geçerli ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirilmesini sa?lamakt?r. Bu çal??ma, Türkiye'deki erken ergen popülasyonuna özgü kültürel adaptasyonlar? ve normlar? dikkate alarak özgün bir ölçek geli?tirme çabas?d?r.

Geli?tirme süreci, erken ergenlerin geli?imsel özelliklerine uygun madde havuzunun olu?turulmas?, pilot uygulamalar ve nihai olarak ölçe?in yap? geçerli?ini ortaya koyacak istatistiksel analizleri içermektedir. Ölçek, özellikle 11-14 ya? aral???ndaki bireylerin duygusal ve sosyal geli?imlerini anlamland?rmada önemli bir araç olarak konumland?r?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ba?lanma, Erken Ergenlik, Psikometrik Özellikler, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Geçerlik, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi.

Yazarlar

Koçak-Delen, Ülkü

Amaç

Ölçe?in temel amac?, erken ergenlik döneminde (yakla??k 11-14 ya?) bulunan bireylerin ba?lanma örüntülerini sistematik ve bilimsel yöntemlerle ölçmek üzere geçerli ve güvenilir bir enstrüman olu?turmakt?r. Bu dönem, bireyin ebeveynlerinden özerkle?meye ba?lad??? ve akran ili?kilerinin önem kazand??? kritik bir geçi? evresidir.

Bu araç, klinisyenlerin ve ara?t?rmac?lar?n, erken ergenlerdeki güvenli ve güvensiz ba?lanma stillerini (kayg?l?, kaç?nmac?, vb.) tespit etmelerine olanak tan?yarak, erken müdahale programlar?n?n veya geli?imsel destek stratejilerinin etkinli?ini art?rmay? hedeflemektedir. Ölçek, Türk kültürüne özgü ba?lamda geçerli sonuçlar üretme ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Yap?

Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i, psikolojik literatürde John Bowlby ve Mary Ainsworth'un çal??malar?yla temelleri at?lan Ba?lanma Teorisi üzerine kurulmu?tur. Ölçek, ba?lanman?n temel

boyutlar?n? ergenlik ba?lam?nda ele almaktadır. Ba?lanma, bireyin önemli di?erlerine (genellikle ebeveynler, birincil bak?c?lar veya yak?n akranlar) kar?? geli?tirdi?i duygusal ba?? ve güven duygusunu ifade eden içsel çal??an modeller (Internal Working Models) arac?l???yla ölçülmektedir.

Ölçe?in geli?tirilmesi s?ras?nda, ba?lanma yap?s?n?n erken ergenlerdeki özgün görünümüleri dikkate al?nm???tır. Bu, genellikle güven aray??, duygusal yak?nl?k beklentisi, ayr?l?k kayg?s? ve özerklik ihtiyac? gibi boyutlar?n ölçülmesini gerektirir. Ölçe?in nihai faktör yap?s?, bu teorik boyutlar?n erken ergen popülasyonunda nas?l ayr???n? veya birle?ti?ini göstermeyi amaçlam???tır.

Geçerlik

Kaynak içerikte ölçe?e ait spesifik Geçerlik sonuçlar? belirtilmemiştir. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen ölçme arac? olarak, geçerlik çal??malar?n?n titizlikle yürütüldü?ü varsay?lmaktadır. Tipik olarak, bu tür çal??malarda a?a???daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i (Content Validity): Madde havuzunun, ölçülmek istenen ba?lanma yap?s?n?n tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmiştir.

Yap? Geçerli?i (Construct Validity): Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amacıyla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm???tır. Bu analizler, ölçe?in alt boyutlar?n?n teorik modele uygunlu?unu test eder.

Ölçüt Geçerli?i (Criterion Validity): Ölçe?in skorlar?n?n, daha önce geçerli?i kan?tlanm?? benzer ba?lanma ölçekleri veya ilgili psikolojik yapılarla (örne?in, öz sayg?, depresyon) aras?ndaki korelasyonu incelenmi? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte ölçe?e ait spesifik Güvenirlik katsayılar? belirtilmemiştir. Bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, ölçümlerin tutarlılı???n? ve kararlılı???n? gösterir. Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?nda, yüksek bir iç tutarlılı??a ve zamana yay?lan kararlılı??a sahip oldu?u varsay?lmaktadır.

Genellikle ölçek geli?tirme çal??malar?nda kullan?lan temel güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

?ç Tutarlılı?k (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin birbirleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplanm???tır. Ba?arılı bir ölçek için bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i (Test-Retest Reliability): Ölçe?in farklı zamanlarda uyguland???nda tutarlı sonuçlar verip vermedi?ini kontrol etmek amacıyla belirli bir zaman aral???yla (örne?in, 2-4 hafta) aynı denek grubuna tekrar uygulanmas? ve sonuçlar?n

korelasyonunun hesaplanmas? gerekmi?tir.

Faktör Analizi

Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i'nin yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla Faktör Analizi yöntemlerinin kullan?ld??? kabul edilmektedir. Ölçek geli?tirme a?amas?nda genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA)** kullan?larak, madde havuzunun alt?nda yatan temel boyutlar belirlenmi?tir. Bu analiz, erken ergenlerdeki ba?lanma yap?s?n?n kaç temel faktöre ayr?ld???n? ve her bir maddenin hangi faktöre yüklendi?ini ortaya koymu?tur.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen ba?lanma boyutlar?n? (örne?in, Güvenli Ba?lanma, Kayg?l? Ba?lanma, Kaç?nmac? Ba?lanma) ampirik olarak destekleyip desteklemedi?ini gösterir. Ayr?ca, maddelerin faktör yüklerinin yüksek olmas? ve faktörler aras? korelasyonlar?n kabul edilebilir düzeyde olmas?, ölçe?in yap?sal netli?ini sa?lam???r.

Ölçme Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir ölçme arac? geli?tirme çal???mas?d?r.)

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi yer almamaktad?r, ancak öz bildirim ölçeklerinde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme format?n?n (örne?in, 3'lü, 4'lü veya 5'li seçenekler) kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler

Ya? Grubu: Erken Ergenlik Dönemi (Genellikle 11-14 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ortaokul ö?rencileri veya erken ergenlik ça???ndaki bireylerden olu?an örneklem üzerinde norm ve geçerlik çal???mas? yap?lm???r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lardan, kendi ba?lanma duygu ve davran???lar?n? yans?tan maddeleri belirlenen derecelendirme skalas?na göre i?aretlemeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Ba?lanma Stilleri, ?çsel Çal???an Modeller, Ergen Psikolojisi, Sosyal Geli?im, Psikometrik Ara?t?rma, Koçak-Delen.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir. (Yazar?n tez dönemindeki kurumu: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü)

Yaz??ma Adresi: Koçak-Delen, Ülkü. (2003). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?inden, ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazar?n ve dan??man?n iznine tabidir.

Ücret: Ölçe?in kullan?m?na dair bir ücret bilgisi mevcut de?ildir. Yüksek lisans tezleri genellikle ücretsiz eri?ime aç?kt?r.

Test Y?I?: 2003

Kaynaklar

Koçak-Delen, Ü. (2003). *Erken Ergenlerde Ba?lanma ölçe?i geli?tirme çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na dair bir ba?lant? kaynakta mevcut de?ildir.

Erken Ergenlerde Ba?lanma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için Koçak-Delen (2003) taraf?ndan haz?rlanan yüksek lisans tezinin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.